

Oglas, pripoznati itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Nova... predbrojbu, oglase itd. želite da naputnicom ili polozicom pošt. štedionice u Betu za administraciju liste u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vreme ne primi, seka to jevi odgovarivštu u otvorenom pismu, sa koji se će plaća postarina, ako se izvana napiše »Reklamacija».

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Nogom rastu male stvari, a nosiloga svoje pokvaru!“ Naroda poslovica. (G.)

Ugovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trebi.

Poziv

na XX.

redovitu glavnogodišnju skupštinu Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru

koja će se držati u nedjelju, dne 8. junija 1913. u Krišanu.

RASPORED:

I. U 10 sati u južnoj sv. misa.

II. U 11 sati prije podne družabina skupština sa slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika.

2. Čitanje zapisa posljednje glavne skupštine.

3. Izvješće tajnika.

4. Izvješće blagajnika.

5. Izvješće narodnog vijeća.

6. Možebitni prijedlozi.

III. U 3 sata poslijе podne javni sastanak i slobodna zabava.

(Odnosno na poslijednju točku dnevnog reda, jumojavaju se ona p. n. gg. skupštini, koji zele na skupštini podnosići kakav predlog, da ga blagoizvole priopćiti družbinom ravnateljstvu barem tri dana prije skupštine).

OPATIJA, dne 15. svibnja 1913.

Ravnateljstvo
družbe sv. Ćirila i Metoda
za Istru.

Prva hrvatska umjetnička izložba u Pazinu.

Zanosi prvoga dana, kojim je naš narod pozdravio ovu izložbu ne samo da nije menjao, već se povećao slijedeće dane, te nam je danas ugodno javiti, da je na molbu mnogih naših ljudi iz pazinskega, puljakog i drugih kotara, „Odbor za Prosvjetu“ odlučio produljiti izložbu do 8. juna o. g. — tako da bude moguće svima komodno doći u Pazin.

U pondjeljak 19. maja i slijedeće dane imali smo svaki dan cijele čete školske

djece, predvodjene od njihovih marljivih učitelja. Do sada, kad ovo pišemo, došlo ih je iz Lindara, Gračića, Zarečja, Pična, Pule, Trviža, Žminja, Gologorice, Novaki, Kašćerje, Draguća, Humu, Sv. Katarine, Buzeta, Cerovlja, Motovun. Novaki i Kanfanara.

Najveći broj školske djece bio je u subotu, dne 24. o. m. — došlo ih je preko 600! Bio je to pravi tabor školske djece u Pazinu. „Lepo je bilo vidjeti one silne čete djece, vodjene od njihovih učitelja i vjeroučitelja, kako samosvjezno koracaju po hrvatskom našem Pazinu, kako ponosno stupaju u izložbenu dvoranu „Narodnoga Doma“, u kojoj se je do sada bezbroj puta manifestirala hrvatska misao. Srce nam je raslo u grudima, gledajući ono mnoštvo naše djece, buduće očeve, buduće stupove naroda. Bila su to sve samo zdrava i nepokvarena seljaka djece, kako je zdravo i nepokvreno podneblje ove uletinu, „Lipe naše domovine“. Gledajući tu djecu, nuda nam je rasla u srcu i tajni jedan glas nam je govorio, da je budućnost Istre — hrvatska.

Dostao je odličan broj svećenika i redovnika (Franjevaca iz Pazina) te je svaci sud bio povoljan i jednoglasni uslik: što takva bi trebalo desati za naš narod! Na Tielovo došla je lipe kita rođajući iz Pule, predvodjena od današnjeg našeg starine, dra M. Laginja. Uz Laginja opazimo dra Zuccona, dra Sorlia, jednog svećenika mornarice i mnogo druge gospode i gospodje. Na Laginjevom se licu citalo zadovoljstvo nad ovom izložbom. Laginja je malo govorio, ali svaka njegova vriedi suhog zleta. Milo nam je čuti njegov očinski glas, kako nas je bodrio na daljnji rad, kako je hvalio sadašnjosti, a to nam je najbolje jamstvo, da smo na dobrom putu.

Ovu je izložbu posjetio i akad. slikar

Crtić, koji se je zadržao jedno cijelo po-podne u dvorani, te je veoma povoljio ovu krasnu namisao izložbe i harmonički, simetrički način izloženih slika, od kojih su mnoge visoke vrijednosti.

A na koncu, časti radi, spominjemo Tabu, naš najmiliji posjetioče, istarski se-lijate. Divili smo se i ugodno nam je bilo oko srca, gledati kako se mnogi naši se-lijaci zanimaju za razne slike, koje su im uslužni članovi odbora tumačili. Vidili smo, da je naš seljak napredovao, kad ovako dobro razumije važnost ovakvih izložbi. To je dobar, voćna utješljiv znak. To je najbolje jamstvo, da mi istarski Hrvati propasti nećemo, jer je u seljaku svjet sve to jača. Seljak je onaj pravi temelj naroda, onaj neprovušni izvor novih, svježih eneržija.

Profesor Santel je snimio nekoliko foto-grafija, koje se u obliku razglednice mogu dobiti na blagajni u izložbenoj dvorani.

Cijelome, da će se doći mjesec obdržati u Pazinu druga izložba, i to prva takvo vrsti, naime izložba ručnih radnja dječjeg zabavista, kojega uz sveobču po-hvalju vještvo vodi učiteljica gospodjica Obradović.

Viditi ćemo dakle, što su sve neuspjehu naučili naši malisi. — Potanje drugom prilikom.

Iz carevinskog vjeća.

U Beču, dne 24. maja 1913.

Razprava o privremenom proračunu.

Dne 20. o. m. podnesena je zastupničkoj kući zakonska osnova o privremenom proračunu za II. polovicu 1913. Razprava trajati će 4 do 5 sjednica. Po dogovoru protokolnika sviju stranaka, dotiče će do rješenja od svake stranke stanoviti broj govornika, u svemu njih 86 do 86. Od sviju govor-

nika, koji su dosli do danas do rješenja, bavili su se svi više izvanjskom politikom nego li s predloženom osnovom.

U razpravu posegnuo je prvi ministar predsjednik grof Stürgkh, koji je najprije spomenuo narodne sporove u Galiciji i Českoj, požalio je što ti sporovi nisu sporazumom rješeni. Govorio je zatim o velikim finansijskim potrebama i vojnim izdatcima.

Prelazak na držanje monarchije napravio balkanskim ratu, neglazio je, da se jo Austro-Ugarska vladala prama nadeju „Balkan balkanskim narodima“, pa da je stoga zajedno s Italijom radila za osnivanje neodvisne Albanije i bila spremljala proti Crnojgori vojne mјore.

Doktakao se je i tužba proti literarnom odsjeku ministarstva izvanjskih posala, te je kazao da jo taj odsjek radio po uputama ministarstva, koje preuzimaju svi odgovornost. Odbija objedo o privatnim spukulacijama.

Cin međunarodni položaj bude povoljniji, bit će odpušteni i ostali prijevunci.

Preporuča komori, da pri kritikovanju vanjske politike drži pred očima obće državne interese.

Između ostalih govornika uzeo je prvi rječ slovenski zastupnik dr. Korosec, koji reče:

Ministar predsjednik govorio je o svim mogućim pitanjima, samo se jugoslavenskog pitanja nije dotakao niti jednom riječju. Ovo pitanje za nj. ne postoji. Nitko ne može zamjeriti južnim Slavenima niko goje i iskušuju simpatije za balkanske narode, koji govoriti istim jezikom i iste su krvi, te su krv svoju proljevali za kršćanstvo. Naša je diplomacija doživila velik neuspjeh, a to, jer se nije gledalo na jug nego na Berlin. Cuvaj, Lukacs, Khuon — to su pravi veleizdajnici, a ne južni Slaveni, koji simpatiziraju sa Balkanom, ali ne teže vanti. Oni se ne mogu uzdati ni

da je njegov nauk i trud urodio dobrim plodom. Ta citoča je izložba u njegovom duhu uređena.

I biskup Strossmayer je tu, i on je došao u poohode sirotici Istre. Tamo se Gundulić budi, gleda na hrvatski preporod, a vidi, da se sada i Istra budi na duševni rad.

„Fu su djela naših umjetnika: Bukovica, Crničica, Krizmanica, Pavačića, Ivezovića, Čikosa, Frangesa, itd. I najveći umjetnici sto ih je dovrjećanstvo imalo, ovđe su zastupani: Fidija, Leonardo de Vinci i Rafael Santti. Tu ima umjetnika slavenskih, talijanskih, njemačkih, francuskih, engleskih itd. To sve sastavlja naši ljudi u Pazinu. To je naš ponos i naša radost. Naši nam protivnici predbacuju, da smo barbari, ali ova izložba pokazuje, da imamo mnogo smisla za umjetnost, a što taga do sada nismo pokazali, nije naša krivnja.“

Jos će u Istri biti tjelesne borbe, još će gromki „Zivio!“ odvjetnici kao bojni poklic, još će trebati da se svratimo svi u neuspjedno bojne redove, ali u našem narodnem život ulazi umjetnost, koja će opisivati pojedinice i narod, a borba naša s vremenom ne će biti sraz brutalnih sila, nego natjecanje duševnih moći. Kada duše naše probude se, nitko naša vise uspavati ne će, a već se duše naše bude . . .

Na izložbi.

Bilo je godine 1907. iz onih izbora za carevinsku vijeću, kad je dr. Laginja u tri kotara okupio mnogo tisuću izbornika. 9. junija obdržavana je u Pazinu ona glavna Družbina skupština, koja se je pre-tvorila u pravo slavlje, kakvo naš narod u Istri još nije dočvio. Od koljje, u kojoj je se dr. Laginja imao odvesti u grad, odpregnute konje, a naši ljudi odvezole svoga ljubimca svojim rukama u „Nar. Dom“. Pratio ga je ne-regleđeno mnóstvo naroda, kličući od odusevjenja i radosti. Dvorane se je tako napuniла, da ne bi ni zrce proša, stono rieč, bilo palo na tlu, da ga je tko odgoz bacio. Prije skupštine stali su nekako u kut, da bar nesto čujem, što će se ondje govoriti. Sparine je u dvoranu bila ušasta. Iza govora profesora Spindića, koji je bio pun zanosa, slijedilo je izvješće odbora — suboparno i hladno, kako je suboparno navajanje pojedinih činjenica, ali narod je poboljšao i ustupljivo sludio. Culo se samo čitanje, a inače sve tih, tih, tih. Iznenada nešto na galeriji gromkim glasom zavio: „Zivio!“ U dvoranu se tjudi grobom, nasmijate, a onda grobna tisuća i čitanje se nastavi.

U ponedjeljak 19. maja i slijedeće dane imali smo svaki dan cijele čete školske

nasi ljudi nasmijate onom našem junaci, koji imo onako strašan glas. Te je naša snaga; narod je sada prvi put osjetio svoju silu, koja drukčije ne može izraziti u tom času nego vikom. On bi se tukao, mistao, samo da svom narodnom neprijatelju za uvek zahtjera strah u kosti, da se pokaže kako nije višo rob, kako je svoj gospodar na svome. Zato su kašnije i revolveri pučali, a bilo je krv i mrtvih glava, da nije prozborio „barba Mate“, otac naroda. Onaj „Zivio“ govorio mu je tako nego debela knjiga: u njem je bila sva borba našega naroda, sva tuga i nevolja, sve patnje i preziri, a konačno svjet, kada imamo silnu moć, kad se svijetlosti. Ej slogan rastu male stvari . . .

Ipak je onaj „Zivio“ bio i smiješan, jer je pokazao silnu jakost tih, kad treba da govoriti duša, pa su se onda ljudi i nehotice smijali. Ali kad bi bili promisli, da naš seljaci svjet zna samo za tjelesnu borbu, a ne za duševnu, bili bi poštivali onaj glas.

Danas je ona ista dvorana razdijeljena na sobe. Po njoj je razmjesteno čvijeće, a po stenama visi preko tri stotine slika. Tu su kipovi i razne druge majstorske radnje. Dolaze ljudi; muški, ženske, mlado i staro, bogati i siromasi; skidaju kape i tih po dvorani stupaju kao u crkvu; ljudi od slike do slike, gledaju, pa se dive i uši-

Mene je u srcu silno zaboljelo, što ve-

u Niemce kršćanske-socijale, jer su se oni sada dali u paengermansku politiku i pjevaju „Wacht am Rhein“. Naše je zadnje uzdanje jedino dinastija. Ona mora, oslonjena na moćnu armadu, stvoriti konac dualizmu. Na razvalinama dualizma neka se podigne nova, svim narodima jednako pravedna federalna monarhija!

Ne smije se dozvoliti, da se jugoslavenskim narodima dalje zabranjuje put k poveljstvu i u kransko vjeće. Južni Slaveni ne imaju u kranskom vjeću niti jednoga zastupnika.

U ime njemačkog narodnog saveza govori zastupnik dr. Gross, koji izrazi svoju radost, što će u najekorije vreme biti pušten kući veliki broj pricuvnika. Govoreći o jugoslavenskom pitanju, veli da se ne treba čuditi što sve to više raste plemenska svjetlost južnih Slavena. Ali ona može naći izrazaj u drugoj formi, a ne u napadajućim na dualizam. Takova država, kakvu zamisli Korošec, bilo bi zatočica panslavizma. Prigovara, što je vanjski ured uvijek stavljao zahtjeve, da ih se kasnije odreće. Trojni savez mora ostati zalogom mira. Mi ćemo nastojati, da živimo sa balkanskim državama u susjednom i prijateljskom odnosu.

Ceski socijaldemokrat dr. Soukup govoreći o albanskom pitanju, veli, da je naša politika u Albaniji nesretna. Mi smo uzeli Skadar kralju Nikoli, da poradiamo u prijelaku valjkou Srbiji. Pozvali smo u Valonu Italiju, da pripravimo budući rat sa Italijom. Danas možemo mirno i dovršiti mjerodajnim krugovima: „ruke proti od Albaniji“. Govori obširno o iznimnim mjerama u Bonni i Hercegovini, kao i o konflikcijama državnog inačeka. Veli na koncu, da Austrija mora čim prije preći na rješenje jugoslavenskog pitanja.

Mlađečki prvak zast. dr. Kramar reče, da u vanjskoj politici nije ušta učinjeno, da se satuvaju prijateljski odnosi prema jugoslavenskim državama. Nata im je monarhija za člavec ovog rata zadavala jednu ranu teku od druge. Afera Prochaska bila je naduvana gotovo do smjehnosti, a ratna se je trazivača dugo vremena umjetno podržavala među narodima monarhije. Posljedica ove afera bila je i opet naša blamaša. Naša mobilizacija na jugu bila je posve suvišna, jer su naši susedi i bez toga znali da smo mi spremni. Slaveni razumiju važnost jadranskog pitanja za Austro-Ugarsku i znaju, da Jadransko more mora biti slobodno, a ne igračka u rukama koje velike sile. Ali baš porad loga ne razumijemo, zašto mi indirektno pomatemo Italiju da se ugorjerdi u Valoni i tako ugrozi naše interese. Monarhija duguje malenoj Crnoj Gori mnogo, jer ju je Crna Gora sparila od rata.

Austro-Ugarska nikako ne smije da zastrašava kriju između Niemaca i Slavenstva i da svoj život podredikoristima Mađara i Niemaca u Monarhiji.

Tako je prekinuta sjednica.

U sjednici od sredine dobi prvi riet češki agrarac zast. Stanjek, koji reče među ostalim, da je ministar vanjskih posala grof Berchtold čovjek neuspješan, pa bi morao zapustiti svoje mjesto. Češka poljedelska stranka, koja je prva upozorila vlast na potrebu povoljnog trgovackog ugovora sa Srbijom, dotivjela je sada, da se naše poljedelske zastitice obratice interesu monarhije.

Njemački kršćanski socijalički zastupnik Stöckler odobrava izvještujući politiku monarhije, kao što i vojeve pripreme na jugu za zaštita državnih interesova.

Vedan nijemackih socijaldemokrata dr. Adler, nazap je zastoko vlastu, jer nismo imali parlament.

Zastupnik talijanskih Talijana dr. Pintacco preveruje, da se vlastote južne Kraljeve skoro Tirola slavizira, pa naglašuje, da je to slaviziranje u protivnosti sa evropskim duotocem prema Italiji.

Rusinski zastupnik Eugen Lewickij veli, da je našoj politici uspjelo uzdržati status quo na Jadranu, ali s druge strane da je monarhija pretrpila takove gubitke, koji će se tek končnim računom pokazati.

Zatim je prekinuta sjednica i buduća uređena za patak s istim danim redom.

U ovoj sjednici uze prvi riet njemački zastupnik iz Češke Waldauer, koji reče, da su balkanski narodi važan kulturni čimbenik, te bi ih moralja monarhija izkoristiti. Govornik dvoji, da su naša žrtva vrijeđene Albanije. Naše pobjede na Balkanu bijaju smrt panslavizma.

Hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Čingrijia govorio je obširno o našoj izvanjskoj politici, koja je Srbiju i Bugarsku potjerala u naručaj Rusije. Ovakovu politiku ne može da odobri ni jedan čovjek zdravih moždiana.

Njemački kršćanski socijalički zastupnik Schlegel prosvjeduje zbog dogodaja, podvodom proslave jubileja katoličkog akademskog društva „Karolina“ u Gradcu, a gleda vanjske politike izjavio je, da su kršćani zadovoljni, što je monarhiji bio skutivan častan mir.

Vodja čeških parodnih socijala zastupnik Kosač, obara se zastoko na izvanjsku politiku monarhije, koja je izazvala protinam neprijateljstvo svih južnih Slavena. Na panslavizam — reče — više se samo, da se prikrije paengermanizam.

Njemački kršćanski socijalički zast. Jersabek reče, da se vlast ne smije čuditi, ako su kršćanski socijali u posljednjem vremenu promenili svoje držanje prema njoj. Sa yanjskom politikom je zadovoljan.

Zast. Spinčić sa drugovi, na temelju brzopjevice dobijene iz Budve, upravo je na ministra predsjednika interpolaciju za to, da bude pomoženo lamođomnim blednim državnim narodjeničnicima.

Isti je zastupnik sa drugovi upravo ministru trgovine upit radi napisu na c. k. poštanskom i brzopjevnom uredu u Ljubljani. Ovog čemo doneti u celiosti u našem rednom broju.

U sjednici od ponedjeljka uzeo je prvi riet kod nastavke rasprave o privremenom proračunu pojeki socijaldemokrat Daseinski, koji je odučeno odušuto balkansku politiku naše diplomacije. Prešav na unitariju politiku Austrije, naslikao je crnim bojama zdvojno stanje obiju narodnosti Galicije, koje se jačomice sele u Ameriku. Član poljskog kluba zastupnik dr. Holischer bavio se kao poznati strukovnjak za izvanjskom i nutarnjom politikom monarhije sa gospodarakom stanovista.

Ceski zastupnik dr. Mesarik, koji pročuva već godine i godine djelovanje naše diplomacije na Balkanu, izjavio se odlučno proti postupanju te diplomacije prema slavenskim narodima na Balkanu. Zbog pogrijeće politike naše regubili smo na Balkanu ne samo simpatije i prijateljstvo tamodnjih naroda, već također i vrlo važna tržišta za izvoz naše industrije.

Talijanski zastupnik Decarli iz Tirola iznosi želje i potrebe talijanskog stanovništva u južnom Tirolu na gospodarskom, političkom i kulturnom polju.

Medjunarodni položaj.

Pula, 26. maja 1915.

Sada, kada je rat između balkanskih saveznika i Turaka sasna prešao i pregorio za mir biti će doktora pedopisan, balkansko pitanje prešlo je u sasna druge stanje, koje prišlo opet ratom, to između sasnih balkanskih saveznika, naime se strane Srbije i Grčke protiv Bugarske. Pored toga sotoba deje zamršeno pitanje razdiobe evropskih krajeva. Tako je kod Solana došlo do ponovnog sotoba između bugarskih i grčkih trija. Take javljuju srpski konsuli iz Makedonije, da je u tom sotoku sudjelovala i artillerija. Gubitci su

na jednoj i na drugoj strani veliki, a Grčke čete bila su svuda potučene i izgubile skoro svu artilleriju, te su Bugari izbrisnuli Grke iz svih pozicija i obkolili Solun sa dve strane.

Srbija pak uporno zahtjeva reviziju ugovora sa Bugarskom, jer da su Srbi u balkanskom ratu učinili mnogo više od onoga nego su morali, pa radi toga traže sada i veći dio premja žrtvama. Glavno pitanje sporu je grad Bitolj, kojeg su uzeli Srbi a Bugari bi ga htjeli dobiti za sebe. Koli u Bugarskoj toli u Srbiji javno je raspoloženje vrlo ratoborno, a posto jedni i drugi neće da popuste, strah je, da je rat između Srbije i Bugarske neizbjegliv. Iz Bugarske dolazi vlast, da se tamo drži te je rat između Srbije i Grčke s jednoj i Bugarske s druge sasvim siguran. Srbija je brzojeno pozvala podoružje sve rezerviste, koji su se oduzvali pozivu i posli u svoje garnizone po osvojenim krajevima.

Srbija vlast predala je Bugarskoj opet jedno pismo, kojim predlaže, da bi se rezervija ugovora obavila na konferenciji s četiri saveznika u Parizu ili u Londonu. Bugari pak zahtjevaju, da se sporovi rješi u Sofiji, a srpsko pismo smatraju kao ultimatum, na kojem da će Bugarska odmah odgovoriti. Međutim se je Bugarska obavila molbom na ruskog cara, da bi on preuzeo presudu u sporu. Ruska vlast stavlja u pitanje, da Bugarske ostane avakav u Balkanski Savez. Ima po tome nade, da će Rusija doskora odlučno nastupiti, da zaprieti bratobuški rat. Želja je pak svih Slavena, da se braća medju sobom ne pokolju na veliku štetu svoju a na korist svojih i u obice avli Slavena neprijatelja i ne zamjeni našu veliku radost i veselje velika i gorka tuga i žalost.

Reunija poklisa je u ponedjeljak dr. Šata sjednicu i izrazila želju, da balkanske države bez otezanja i modifikacija podpoštansk i brzopjevnom uredu u Ljubljani. Ovog čemo doneti u celiosti u našem rednom broju.

U sjednici od ponedjeljka uzeo je prvi riet kod nastavke rasprave o privremenom proračunu pojeki socijaldemokrat Daseinski, koji je odučeno odušuto balkansku politiku naše diplomacije. Prešav na unitariju politiku Austrije, naslikao je crnim bojama zdvojno stanje obiju narodnosti Galicije, koje se jačomice sele u Ameriku. Član poljskog kluba zastupnik dr. Holischer bavio se kao poznati strukovnjak za izvanjskom i nutarnjom politikom monarhije sa gospodarakom stanovista.

Ceski zastupnik dr. Mesarik, koji pročuva već godine i godine djelovanje naše diplomacije na Balkanu, izjavio se odlučno proti postupanju te diplomacije prema slavenskim narodima na Balkanu. Zbog pogrijeće politike naše regubili smo na Balkanu ne samo simpatije i prijateljstvo tamodnjih naroda, već također i vrlo važna tržišta za izvoz naše industrije.

Talijanski zastupnik Decarli iz Tirola iznosi želje i potrebe talijanskog stanovništva u južnom Tirolu na gospodarskom, političkom i kulturnom polju.

Porotna rasprava i u Rovinju. Prošloga četvrtka vratilo se je takozvano proljetno sastajanje porote u Rovinju. Pred tom porotom sjedilo je na žalost i nekoliko nezretnika hrvatskog jezika, te je jedan dapače bio odsudjen na smrt, drugi na više godina teške kaznica. Porota bijaće i ovaj put sastavljena skoro isključivo od samih Talijana, dočim su sudbeni dvor sastavljeni većinom talijanski sudci, talijanski državni i tvjetnici i talijanski branitelji.

Kod rasprave sa hrvatskim obtuženicima obavljao je službu tumača po rovinjskom običaju, a proti jasnom storu zakona činovnik tumač, dapače i u onom slučaju, kad bijaše nezretni obtuženik odсудjen na smrt.

Kod promišljamo, kako mora biti priđeti onim nezretnicima, koji sjede na obtuženičkoj klupi i koji vide kako predsjednik, kako sudci, kako državni odvjetnik i porotnici čvoraju se, a on jadan ne zna sto kežu ni o čemu govore, tada nam u istinu stane pameti!

Mi smo u nizu članaka dokazali nepodobtinu, svu grđobu takovih srednjovječnih rasprava, pa ipak sve to nista ne pomaze.

Pred porotom u Rovinju sudi se i odajuće dapače i na smrt putem ili početu tumača. Govori se i raspravlja čitave dane o jedniku, koji je slije i gluh, jer nista ne razumije i nista ne slavlja, već samo ono što mu tumač prihvati u njegovom jeziku, ponašaće groznu odšudu: odsudjeni ste na smrt ili dibili ste tokiko godina taminice.

Mi se obradamo to ponovno na naše zastupnike i na naše odvjetnike, da već jednom učine konac tomu nesnosnomu u svakom pogledu naše občinstvo. Ensemble slovenskog kazališta u Trstu broji u svojim redovima umjetničkih sile prvega reda, pak radostino posdravljamo u našoj sredini odlične članove slovenske Thalije teatro, da ovaj posjet ne bude zadnji nego dapače da učestaju takovi posjeti kod nas, da dvorana Narodnog Doma u Puli postane neke vrsti područničkom slovenskog kazališta u Trstu, kad već sami nismo kadri, udružiti jedan kulturni i način na bilježenje postupku prema našem narodu.

Ovaj izborima pokazali smo ujedno i komorničku i socijalističku sistem, koji upravlja našom sudbinom, da smo mi

Slaveni u Puli tako važan faktor, bez kojega nešta više pobjedio nikakvoj premoći ili nasilju onđe, gdje ne možemo sami pobediti. I to je za nas ono vrlo važna i utjecajna činjenica o kojoj ćemo obdržati progovoriti u posebnom izdanju od subote 31. t. mj.

Hrvatske predstave. U suboto dne 31. t. mj. i nedjelju dne 1. juna priredjuju članovi slovenskog kazališta u Trstu u dvorani Narodnog Doma u Puli dve hrvatske predstave. Odabrana su dva žljiva komada.

Nakon godine dana imat ćemo napokon dve hrvatske predstave. Slovenski kazalište u Trstu, koje se je razvilo ovu zadnju godinu do častne umjetničke visine, jamči nam, da će te predstave zadovoljiti rodni zavod, makar i maleni prema našim prilikama. Pobornici narodne umjetnosti i sveti, dobro nam došli!

Scenimo, da ne trebamo tek pozivati naš narod i inteligenciju (zaljivože treba i ove posebice pozivati) da posjeti mnogo brojni ove predstave, već treba i radi gori istaknute avre, da ti posjeti učestaju, odavati se braći, da ne malakše našim krivnjom u njima dobra volja i veselje za daljnji rad. O nama ovise, da li će naš slovensko kazalište iz Trsta posjetiti češce ili radi naše indolencije nikada više.

U suboto će se predstavljati „Velika občina ili Ministar na dopustu“, talijanska igra, u tri čina, a u nedjelju: „Djavo“, u 8 čina. Obje igre su iz savremenog života.

Početak u 8:30 sati u veler ulazne cijene: sjepalo u parteru I. i II. red K 2, od III. reda dalje K 1:50, stajanje K' 1. Na galeriji: sjedalo K 1, stajanje 50 para.

Porotna rasprava i u Rovinju. Prošloga četvrtka vratilo se je takozvano proljetno sastajanje porote u Rovinju. Pred tom porotom sjedilo je na žalost i nekoliko nezretnika hrvatskog jezika, te je jedan dapače bio odsudjen na smrt, drugi na više godina teške kaznica. Porota bijaće i ovaj put sastavljena skoro isključivo od samih Talijana, dočim su sudbeni dvor sastavljeni većinom talijanski sudci, talijanski državni i tvjetnici i talijanski branitelji.

Kod rasprave sa hrvatskim obtuženicima obavljao je službu tumača po rovinjskom običaju, a proti jasnom storu zakona činovnik tumač, dapače i u onom slučaju, kad bijaše nezretni obtuženik odсудjen na smrt.

Kod promišljamo, kako mora biti priđeti onim nezretnicima, koji sjede na obtuženičkoj klupi i koji vide kako predsjednik, kako sudci, kako državni odvjetnik i porotnici čvoraju se, a on jadan ne zna sto kežu ni o čemu govore, tada nam u istinu stane pameti!

Mi smo u nizu članaka dokazali nepodobtinu, svu grđobu takovih srednjovječnih rasprava, pa ipak sve to nista ne pomaze.

Pred porotom u Rovinju sudi se i odajuće dapače i na smrt putem ili početu tumača. Govori se i raspravlja čitave dane o jedniku, koji je slije i gluh, jer nista ne razumije i nista ne slavlja, već samo ono što mu tumač prihvati u njegovom jeziku, ponašaće groznu odšudu: odsudjeni ste na smrt ili dibili ste tokiko godina taminice.

Mi se obradamo to ponovno na naše zastupnike i na naše odvjetnike, da već jednom učine konac tomu nesnosnomu u svakom pogledu naše občinstvo. Ensemble slovenskog kazališta u Trstu broji u svojim redovima umjetničkih sile prvega reda, pak radostino posdravljamo u našoj sredini odlične članove slovenske Thalije teatro, da ovaj posjet ne bude zadnji nego dapače da učestaju takovi posjeti kod nas, da dvorana Narodnog Doma u Puli postane neke vrsti područničkom slovenskog kazališta u Trstu, kad već sami nismo kadri, udružiti jedan kulturni i način na bilježenje postupku prema našem narodu.

Ova nepravda, ovakovo postupanje e

nasim narodom mora već jednom prestat.

U hatar intime. Preč. g. kanonik Sa-veri došao je u naše uredništvo umoliti nas, da ispravimo vist „Imenovanje puljskog preposta“ u toliko, da nije istina, da je u onoj konferenci ustala većina svećenstva proti njemu i proglašila ga nesposobnim. Naprotiv je istina, da je on, kad je don Janko na toj konferenciji predložio, da bude hrvatski raspravnji jezik a proti tomu ustali talijanski svećenici, kao predsjednik te konferencije jednostavno se digao i otišao, da tako onemogudi dajnju raspravu i zapriče veću smutnu i skandal.

Za Družbu. Podružnici Družbe sv. Cirila i Metoda u Puli, predao je gosp. dr. Lovro Scaller 10 kruna od oklade što je dobio g. J. R.

Bošinjski kofar

Veli Lođinj. Pred nekoliko dana opst će uspišao u „Picicolu“ poznati dopisnik za plaću. Svrha dopisa jest, zavarati veloselce, kako ih je tobože malošelske občine uređila sa elektrikom: pa jadikuje, što ne samo hrvatski občinski svećenici, već i nekoji talijanski, kojima još nije izšlo morsak talijanski šovinizam, nisu htjeli načelniku potvrditi troškovnika. On ne budi lijen, zahvalio se na časti načelnika.

Tužna nasa občina, već od nekoliko godina ide rakovim putem, osobito liza kako je pošla na ljevak malošelske občine u pogledu elektrike. Širočina, kako već je, ovo joj je zadnji udarac. Talijanski kapone naše občine podpisali su sa električnom centralom takav ugovor i još na 30 (trideset) godina, u kojem nije ništa naznačeno, koliko točno odpara na malošelsku a koliko na veloselce, već su ovi prepusili da nam Padrina panza suta, kroji kako ga bude volja i kako bude on već dobro znao. U tako važnoj stvari, kada što je ova, pa i za tako dugi niz godina, trebalo je prije sve ispitati i proučiti, i za dobrog promišljaju sklopiti ugovor u takove uvjete, koji bi bili koristni za mjesto. Tako postupaju ljudi, kojim leži dobrubit puka i grada na arcu. Ti ljudi morali su znati, da su pozvani kako bi olakšotili življenu ljudima u ovim teškim godinama, koji da prehrane sebi i svoje moraju po Americi kosti lomići; a ne moguće da im još na pleća metu breme, koje će njihove sile, ispite već od tolikih občinskih znameta, sasma skrati i uništiti.

Sada, kada već čute što su učinili, koliko već moraju plaćati i koliko će svake godine morati više plaćati, sada se načelnik zahvaljuje. Sada onaj Škarpa, zatošna mu majka, veli da nije bio što je podpisao, jer je ugovor tobože bio napisan njenacki! Lat! i bezobraznosti Škarpine! A evo što vali § 18 ugovora, koj je sav plisan talijanski: L' amministrazione sarà in lingua italiana quale lingua d'ufficio.

Za sve vremene što bude ugovor trajao, platit će tužni veloselci najmanje 75 (sedamdesetipet) tisuća kruna!

Sada, kada nemamo načelnika, najbolje bi bilo da dodje policički komesar, koji bi pročistio našu občinu i zacišio male rane, koje nam talijanska većina zadala. To bi bio jedini lik, a nipošto, da bi se nametnuso upravni odbor, jer bi sada bilo još gore nego li prije.

Krčki kofar

Sa kvarneraških otoka. Nas novoizabrani zastupnik prof. Ambroz Haračić, ovik je danas završio putovanjem po svojem izbornom kotaru. Hto je upoznati i čuti na kucu mješta prilike i potrebe svog kotara. Pohodio je svaku občinu i tupo i svadge je najvećom brigom ispitivao se za narodne potrebe. Kako gospodin zastupnik shvaća najboljnije svoje zastupničko

zvanje, to će sve učiniti — koliko bude do njega — da se narodni vapaj ne samo čuje, nego i uvaži. G. zast. Haračić pustio je svuda po kotaru najbolji dojam, pa se svi izbornici veseli, što takvom čovjeku dadeš svoj glas.

Voloski kofar

Odbor „Bratovštine hrv. ljudi u Istri“ obdržavao je sjednicu u Kastvu dane 21. t. m. radi ovogodišnjih podpora. Molbenica stiglo je u svemu 58, od kojih su 4 prema pravilima odbite. Podijeljeno je 24 visokoškolcem K 1060, 11 gimnazijalcem na Susaku K 210; 10 onima realne gimnazije na Voloskom K 100, 8 učiteljskim kandidatom i kandidatkinjama K 200 i 1 učeniku delavske škole u Kastvu K 35. Ukupno K 1606, od kojih odpada po rodnomu mjestu molitelja na srednju Istru K 805, otoke K 545 i Liburniju K 255.

Kapetan Nikola Jelušić Peretov iz Kastva u Philadelphiji darovaо je mještance na grob pok. Šurjaka Lava Jelušića društva za poljepljanje Kastav-grada K 25.

Nevo groblje u Brošćima občine Kastav blagoslovljeno je na duhovski ponedjeljak i time od strane občine zadovoljeno pučanstvu iz Puževe županije, da ne treba nositi mrtvaca u odaljeni Kastav pokopavati. Sagradjeno je u redu kao imao koje u bližnjim krajevima, što služi na čast i občini i gradjevnom poduzetniku.

Pazinski kofar

Injava „Odbora za Prosvjetu“ u Pazinu. U broju od 22. o. m. uvršten je u „R. N. L.“ dopis iz Pazina, koji je kađar da prouzroči nerед, da siri neškla medju rođenom braćom. U tom dopisu spominje medju inim i izložbu slike, koju je pripredio „Odbor za Prosvjetu“, te izgleda, kao da tu izložbu piše dopisa hoće da brani.

S obzirom na to, podpisani Odbor izjavlja, da onaj dopis ne potječe ni od kojeg člana „Odbora za Prosvjetu“, te on ne stoji sa dopisnikom ni u kojoj svez. Izjavljamo konačno, da podpisani odbor ne odobrava onaj način pisanja, te žalim da se na onakav način napadaju osobe, koje toga ne zasluzuju. S naše strane iskreno smo zahvalni svima, koji su izložbu slike u Pazinu bilo kojim načinom poduprili. — „Odbor za Prosvjetu“ predsjednik Fr. Novljan, tajnik dr. I. Prudan. — Pazin 25. maja 1918.

Is Pazina. Na Tielovo vrišće se običajno svakogodišnja svećana procesija sa sv. Sakramentom po gradu. Procesiji su prisutstvovali sve oblasti, kotačarski, sudbene, občinske, odio vojnika i drugi; djeca hrvatske pučke škole, djaci hrv. gimnazije sa učiteljima odnošeno profesorima, te sanogobrojan naš narod iz Pazina i okoline, čija je pobočnost napravila sv. Sakramentu dobro poznata.

Procesiju je pratili naša hrvatska glazba, te svojim prisustvom mnogo doprinjele sve to većem sjaju procesije.

Jednu „časnu“ iznimku ovoj procesiji učinili su djeca talijanske pučke škole i djaci talijanske pokrajinske prve gimnazije. Naravski, radi toga izostanka neće nikto Talijanima niti vlasa na glavu takunuti.

Porečki kofar

Zahvala. Podpisano ravnateljstvo načelnice zahvaljuje velečasnom gospodinu župniku Fr. Grunitu na priosnu od 10 K od njega udjeljenu našoj djeci za poputinu na izložbu u Pazin. — U Motov Novacima, dan 26. maja 1918. Za upraviteljstvo pučke škole: Ivan Kosić.

Razne primorske viesfi

Konstituiranje „Hrvatsko-slovenskog kluba“ na carevinskom vječtu. Prošlog dana konstituirao se je „Hrvatsko-slovenski klub“ na carevinskom vječtu u Bedu, izabrat predsjednikom zastupnika dra Ivana Sustersića, zamjenicima zastupnika dra Korošca, dra Dublionić i prof. Spinčića, tajnicima zastupnika dra Jankovića i dra Šešardića.

Porečko-puljski biskup u Boču. Od tamo nam piše, da je une 20. o. m. položio svečanu prisegu u ruke Njeg. Veličanstva cara i kralja porečko-puljski biskup presv. gosp. dr. Trifun Pedzerlić. Ista loga bio je novi biskup primljen od cara i kralja u audienciju. Svečano posvećenje novoga biskupa obaviti će se, kako već javljamo, na blagdan sv. Petra i Pavla u stolnoj crkvi sv. Justa u Trstu.

Izbori u Trstu. Kako smo u svoje vrijeme javili, obnoviti će se tečajem mjeseca junija gradski, dotično zemaljski izbori u Trstu. Prvi izbor obaviti će se dne 8. junija u kasnije u razmaku od nekoliko dana slediti će ostali redredi.

U izbornu borbu stupaju ovaj put tri politične stranke t. j. slovenska narodna stranka, socijaldemokratska stranka i talijanska narodno liberalna stranka, koju vode židovi i bezvjerci.

Slovenska narodna stranka organizovala se je izvratno po davnom običaju te radi marljivo i utrajno, da pobedi protivnike ne samo u trčanskoj okolici, već da se afirmira i u svim kotarima grada Trsta. U okolici blizu Slovencu 12. zastupnika, koji će biti bez dvojbe i ovaj put ave sami odlični Slovenci. Borba će biti tesnoka i u samoj okolici, jer će Slovenci imati proti sebi ne samo takozvane slovenske socijaliste, već će ovaj put i trčanska talijanska kamorra službeno postaviti i u okolici avoje kandidate. Nadi će čestiti Slovenci u okolici uzprkos toj dvojici ljudi protivnika ipak odneste i ovaj put sjajnu pobjedu.

U gradu Trstu kandidirati će Slovenci po davnom običaju svuda, gdje imade u svojih izbornika, da pokazu kako imade i u samom gradu na hiljadu slavenih izbornika. Kod zadnjih izbora prije 4 godine, došli su čak u samom gradu nekoj slovenski kandidati u uti izbor, dokim su u vise kotara bari svojom kandidaturom spravili u uti izbore kamorare i socijaliste.

Političko društvo „Edinost“ radi već mjesec neumorno oko organizacije svojih pristasa u okolici i u gradu, pozivaju ih na večeranju i na dogovore i sastanke.

Trčanski Hrvati, Srbi i ostali Slaveni, nadi će se, kako se čvrsto nadamo i ovaj put u gradu Trstu pod zastavom političkog društva „Edinost“ te složno pomoći braći Slovencima do što lagje uspjeha. Svojoj svetoj dužnosti ne smije se nitko oglišati, jer ako može Niemci pružiti ruku inace mirkoj mu Talijanskoj kamorri, moravski posten Slaven iz hrvatske ljubavi i slavenke uzajamnosti priskoci u pomod svom po krvi i životu braču. Očekujemo da će avi Slaveni Trstu i u ovom izbornoj borbi pokazati da braćstvo nije pura fraza, i da krv nije voda.

Talijanski Niemci pomoćnici talijanske kamorre u Trstu. Do sada su trčanski Niemci t. j. doseljenici i caraki činovnici rdećo kad samostalno stupali u izbornu borbu u gradu Trstu te su obično puštali svojim pristatom da glasuju kamoru ili drugo ili su im samo preporučili da glasuju za takozvanu talijansku liberalnu stranku. Kod zadnjih izbora postavio je njemačko političko društvo u gradskim kotarima svoje kandidate, koji su pokupili sve glasove trčanskih Niemaca t. j. uti, profesora, trgovaca i obrtnika, ponajviše javnih činovnika.

Ovaj put je isto političko društvo zaključio da ne istupa samostalno u izbornu borbu, već da će svojim pripadnicima preporučiti, da sviljno glasuju za kandidate talijanske liberalne stranke, te talijanski liberalni listovi podržavaju se većim odudjeljenjem. I tako će ovaj put Niemci i Talijani skloni proti Slovencima i socijaldemokratima.

Talijanski Niemci ne rade tako ni iz ljubavi ni iz simpatija do Talijana, već jedino iz taklike i svog koristoljubija. Njima su jednako mrtvi Slovenci i Talijani, ali će pomoci ovim počednjim, jer se tako nadaju, da će brže i legje doći do svog cilja t. j. do svog očajanja u Trstu i do brzog ponjemanja Slavena i Talijana u Trstu i u obči u Primorju.

Nije isključeno, da su im za tu uslugu trčanski kamorari obećali i protukoncessiju bilo na skolskom bilo na gospodarskom polju. Lukavi i nezasiti Niemci idu u Trstu postepeno i utrajno za svojim ciljem a da od Slavena straću zaslijepljenu kamoru ne samo da im pušta slobodno polje, već im ide dapača pri tom i na ruku.

Radi toga je lim veća dužnost slavenih izbornika grada Trsta, da se svih okupaju pod zastavom „Edinosti“, te da pokazuju slijeparskoj kamorri i nadutom Niemcu, da se ih ne plaže i da će svi kao jedan složno vršiti svoje najveće državljansko pravo sebi na čast — bratu na spas.

Pjesma o ratu na Balkanu. O netom svrdnom svetom ratu na Balkanu za slobođu i krat proti Turcima, isjevaje je najbolji naš pučki pjesnik g. Juraj Kapic u Splitu pučkim načinom krasnu pjesmu o patojaču kršćanske raje i divskom ratu i junaci koji borbi kršćanske raje proti nekrštu. Pjevan je u toj pjesmi splošne slike boravljene junacički pobjeda i izvo u krasnoj pučkoj formi. Pjesma, koja obziši u kujicici od 8° form, 98 stranica, preporuča se sama od sebe jer se lako čita i pisana je po pučku razumljivim načinom. Ta pjesma se narucuje kod: Juraj Kapic, Split (Dalmacija), a stoji 1 K.

Promocija. Dne 80. o. m. biti će promoviran na bečkoj univerzitetu na čest doktorata prava odvjetnički kandidat istražnik g. Ante Desar. Mladomu doktoru nase čestitujem!

Šta je sve na svetu moguće. Medju ostalim također to, da narudnik turake sreće već po uplati 4 K 70 para donuje 400.000 franaka. Tko ne vjeruje, neka piše po dokaze glasom današnjeg oglasa „Srećko u koris Hrvatske narodne i Slovenske Strate“.

Listnica uredničtvina.

G. dopisniku iz Kastelira: U već domaća razmirice ne čemo se uplatiti. Mjesto uža valja baciti u vatru vode, jer bi inac potar krasno prestao. Žalostno je po vasi selo, da se tamo ne možete smiriti, putujući Talijanima i čarorjancima, da vas jedne i druge jaču. Dok je tamo bilo manje „inteligencije“, bilo je više sloga i boljeg napredka. Promislite koliko ju tamniji razdor između „inteligencije“ na skolio hrvatskoj školi. Ta valjda listata kadsto i kakav talijanski list iz Istre, koji se veselo vašem razdoru i pripovedaju svetu kako raste broj „Ligure“ a pada broj hrvatske škole. Tomu je jedino kriv vas nesretni razdor. Ugleđujte se u famouje vaše stare rodoljube, koji nisu polazili duđe svećuljata, ali imaju više ljubavi i više srca do nevoljnog naroda.

Nas ne briži što od tamo donaćaju listovi iavan naše pokrajine, osobito oni na Rici. Koja sreća, da se ubi u vatu prili u naše odnošaje u Istri. Kad neće da nam pomognu, no bi nam imali ni odmagati. Na nekoje bijutare dopise iz Istre u zadnje doba nije vredno ni osvrnuti se. S onim se ne može sklopliti ni jedan pametan hrvatski rodoljub iz Istre. Onakvo otrovnje bilje nije nikaknulo u Istri; ono je unesla doma takozvana mladja inteligencija, koja bi narodu mnogo više koristila, kad bi si znanjem ciklopila um i oplemenila srce a javne poslove prepustila zreljim i izkusnijim osobama. Neizključujem je time iz javnosti, ali ne smije samo grediti i povati, već učeći marljivo i temeljito, na lute narodne rane blago i umjerenog upozorivati, kako se miadeći dolikuje. Inace da ste nam zdravo.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu

•Gospodarskog trgovackog društva u Kastvu,

registrane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 8. junija 1913. u 4 sati po podne u društvenim prostorijama, pošto se 25./5. t. g. nije mogla obdržavati slobodno premašnjem broju prisutnih članova, uz slijedeći

dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjoj glavnoj skupštini.
2. Izvješće upravnog odbora.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Izvješće o izvršenoj reviziji.
5. Promjena pravila.
6. Izbor upravnog i nadzornog odbora.
7. Službenosti.

Odber.

Poziv

na IV. redovitu glavnu skupština dioničara Austro-Hrvatskoga Parobrodarskoga Društva na Dlonice u Puntu, koja će se obdržavati u Baški dne 6. juna, o. g. u 8 sata po podne u prostorijama „Narodnog Doma“.

Dnevni red:

- Izvješće Ravnateljstva o poslovanju društva u god. 1912.
- Izvješće nadzornog odbora.
- Citanje računa razmijere, gubitka i dobitka za god. 1912. te podijeljenje absolutorijske ravnateljstvu i nadzornom vijeću.
- Promjene društvenih pravila.
- Eventualija.

Ako se ne sabere dne 6. juna o. g. do tri sata po podne propisan broj dlonica i dioničara, obdržavati će se dne 16. juna o. g. u 8 sata po podne nova glavna skupština sa istim dnevnim redom. Ova pak skupština je vlastna zaključivati bez obzira na broj prisutnih dioničara i zastupanih dlonica.

Ravnateljstvo.

NB. Svaki dioničar, koji želi prisustvovati glavnoj skupštini, mora nađući do 1. juna odnošno do 11. juna o. g. poloziti svoje dlonice sa kuponskim arcima kod: društvenih poslovnicu u Punitu, na Rici ili u Opatiji, Jadranske Banke u Trstu i Opatiji, Česke Banke u Pragu, Posuđilnice u Puli, Šeotskih Blagajna za štednju i zajmove ili Gospodarskih Trgovskih Društava u Baškirovu, Baškištaru, Belom, Crea, Dobrinju, Dubašnicu, Lošinju matome i velome, Nerezinama, Omišlu i Vrbniku te gosp. dra Antuna Antončića, odjeljnika u Kruku.

Samo sa priznanim iskaznicom može dioničar ili njegov punomoćnik skupštini prisustvovati. Iskaznica izdana za skupštinu 6. juna o. g., vrijedi također i za 16. juna o. g.

Natječaj

Na temelju zaključka občinskog zastupstva od 9. maja 1913., toč. 2., raspisuje se natječaj za mjesto občinskog redara sa godišnjom plaćom od K 120, stanionom K 120 i paušalom za odiole K 100 za službu Zamet-Kantrida.

Molbe za raspisano mjesto imaju se podneti do 1. juna t. g. podpisanim občinskom poglavarstvu, obložene kratnim listom, avjedobčom občinarnatu, ponosaču, školskom i lječničkom, te eventualnim čojničkim dokumentima. Prednost imati e oni, koji su već u takvoj službi bili i uz hrvatski poznavaju njemački ili talijanski jezik barem u govoru.

Občinsko poglavarstvo

KASTAV, dne 15. maja 1913.

Nadzor: Jelčić v. r.

Balkanski rat

na razglednicama dobiva se u papirnici LAGINJA i dr. — Pula.

Steckenpferd- Lilienmilch Sapun

od Bergmann & Co. Tiefenbach a/Lebe jest jedini sapun koji čuva kožu od sunčane pjege i uzdrage lepote, mekući i njenu pot, što se sa dnevnim dolaskom svakim može neophodno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i parfumerijama.

Inte se preporuča Bergmannova Lijekarna „Majera“ kao invrtni proizvod za njegovanje ruku za gospode. Cijena u tabaku po 20 para kom. Dobiva se po stvari.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punat.

Plovitbeni red početi od 1. IV. 1913. do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punat-Krk-Mališka-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag. Baška-Punat-Rieka, svake srede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

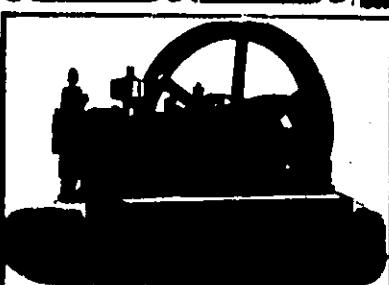
Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag. Rieka-Opatija-Levrn-Lošinj-Veli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punat Baška-Lopar-Rab-Lošinj-Veli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Nerezine svake trijed tamo, četvrtak natrag. Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Lošinj-Veli-Lošinj svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.

Glavna odpravnica:

na Ricci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Slavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upoznati valja:

Tehnička poslovница:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2/b.

Dopravlja se potpuno opremljeno za obrtničku i industrijsku potrebu.

Oglavljuje se da je ovaj brend bez posebnih prava, a da je u vlasništvu austrijskih, slovenskih, talijanskih i njemačkih.

Zahvala.

Podpisani zahvaljuju javno c. k. povlaštenom društvu „Riunione Adriatica di Sicurtà“ u Trstu za brzu isplatu osigurne svote za njihovog pokojnog muža odnosno sina.

VELI LOŠINJ, 18. maja 1913.

Ivan Cumiech.

Ivana udov. Cumiech.

Srećke u korist Narodne hrvatske i slovenske Straže.

1,800.000 franaka

iznose kod svakogodišnjih 6 vučenja glavni zgoditelj turskih srećaka. Svaka srećka je izvučena i ima trajnu novčanu vrednost. Kupovina se porevna u mjesecnim obrocima po samo 4 K 75 h. Kupac si steće isključno pravo igranja već po uplati prvog obroka.

Iduće vučenje 1. juna 1913.

2,387.000 kruna

dotočno franaka iznose kod svakogodišnjih 15 vučenja glavni zgoditelj izvrstne skupine 4 srećaka na mjesечne obroke samo po 6 K 25 h. — Izvješće razpošilja i naručuje prima za srećkovno odjeljenje „Slovenske Straže“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana.

Primaju se provizijski zastupnici.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenjene zajmove i uz mjesecnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuju uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Selidba izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

Tiskarske i kalige za p. n. oblike, crkve, štote i odjeljnice, posuđilnice i konzumne društva, trgovske kalige, plesne za štote, karnevalske i slične.